

CASA MANOLESCU - VITZU DIN BULEVARDUL COLȚEI*

Petru Mortu**

Keywords: Vitzu House, Victor Bilciurescu, Emanoil Hagi-Moscu, 19th century urban restructuring.

Abstract: Rather unknown and many times treated as a work that does not characterize the creation of the architect Ion Mincu, the house of doctor Alexandru Vitzu has generated many debates regarding architecture, but above all in what concerns the exact situation of the construction, disappeared from the Bucharest architectural landscape following the numerous systematizations started at the end of the 19th century. Archive documents bring complementary clarifications in this respect, thus eliminating doubts and suppositions.

Cuvinte cheie: Casa Vitzu, Victor Bilciurescu, Emanoil Hagi-Moscu, transformări urbane – secolul al XIX-lea.

Rezumat: Considerată nereprezentativă pentru creația arhitectului Ion Mincu, casa doctorului Alexandru Vitzu a generat numeroase dezbateri cu privire la arhitectură și mai ales la localizarea acestei construcții, dispărută din peisajul arhitectural al Bucureștiului ca urmare a operațiunilor de sistematizare inițiate la sfârșitul secolului al XIX-lea. Documentele de arhivă existente aduc clarificări în această problemă, eliminând îndoiele și supoziții.

Biografi ai lui Mincu¹ consideră casa doctorului Alexandru Vitzu² ca fiind prima realizare a arhitectului după întoarcerea sa în țară, lucrare „de altfel de loc reprezentativă”.³ Fiind un proiect total atipic pentru stilul pe care ulterior îl va consacra, construcția nu a avut parte de comentarii detaliate sau elogioase fiind trecută într-un con de umbră. Un motiv în plus care probabil a făcut ca această realizare să fie puțin cunoscută a fost dat și de dispariția acesteia ca urmare a operațiunilor de sistematizare inițiate de municipalitate, care aveau ca scop definitivarea unor bulevarde care să dea orașului o figură nouă. Singurele informații la care se face referire în mod curent atunci când este discutată casa Vitzu sunt amintiri ale unor personalități care au fost contemporane cu arhitectul și cu evenimentele care au configurat centrul orașului așa cum îl cunoaștem acum, numind aici pe Nicolae Petrașcu, Simion Vasilescu, Victor Bilciurescu sau Emanoil Hagi-Mosco. Caracterul descriptiv axat pe memorări ale unor fapte sau personaje, ce apar în aceste relatări este de multe ori relativ, fiind interpretat cu oarecare dificultate de cei care au reluat subiectul.⁴

Amplasată pe bulevardul Colței, circulație cu un traseu care a suferit numeroase rectificări de la demararea proiectului de regularizare și până la finalizarea lui, casa a avut mai multe numere poștale, fapt curent într-un București continuu afectat de transformări urbane și de nomenclator stradal. Adresa poștală unde este localizat imobilul poartă numărul 61, număr confirmat de cererea de autorizare a lucrărilor de construire semnată de Ion Mincu,⁵ alături de Emanoil Hagi Mosco,⁶ numărul 71 care apare înscris pe ridicarea topografică a Bucureștiului de la sfârșitul secolului al XIX-lea⁷ (Fig. 1) și numărul 27 marcat în următoarea ridicare topografică a orașului, realizată în 1911⁸ (Fig. 2).

* Comunicare susținută în cadrul simpozionului *Arhitectură. Restaurare. Arheologie* în anul 2008 (ARA/9).

** Petru Mortu: Catedra de Conservare și Restaurare, Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, București.

¹ Mihail Caffé și Nicolae Petrașcu.

² Alexandru N. Vitzu (1853-1902), personalitate marcantă a medicinei românești a fost profesor al Facultății de Științe din București, membru corespondent al Academiei Române, deputat, senator; a făcut numeroase cercetări în domeniul fiziologiei și endocrinologiei. Este considerat întemeietorul învățământului fiziologic din România. În bibliografia consultată mai apare și cu numele de Vițu (Bilciurescu 2003, p. 62) sau Viza (Cegăneanu 1941, p. 34).

³ Caffé 1960, p. 98.

⁴ Mihail Caffé, Ion Bulei.

⁵ Arhivele Naționale Direcția Municipiului București, Fond P.M.B. Serviciul Tehnic, Dosar nr. 15/1888, f. 192.

⁶ Hagi-Mosco 1995, p. 156.

⁷ *Planul Orașului București lucrat de Institutul Geografic al Armatei pentru Primăria Capitalei în al XXXIII-lea an al Domniei M.S. Regelui Carol I, 1895-1899, scara 1/1 000, caroul XII B.*

⁸ *Planul Orașului București. Ediția Oficială. 1911, scara 1/1 000, caroul XII B și planul de aliniere al străzii definitivat în 1913.*